

TÄYTTÖOHJEET REHUALAN TOIMIJOILLE

Yleistä

Viranomaisen velvollisuus pitää rekisteriä rehualan toimijoista perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen 183/2005 rehuhygieniasta. Rehulain 86/2008 ja MMM:n asetuksen 548/2012 perusteella Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran tulee pitää rekisteriä rehualan toimijoista ja pitää luettelo ajan tasalla. Luettelo muista rekisteröidyistä rehualan toimijoista kuin alkutuotannosta on julkaistu internet-sivuilla <https://www.evira.fi/globalassets/elaimet/rehut/rekisterit/rekey183.pdf>. Rehualan toimijat eivät saa harjoittaa toimintaansa ilman rekisteröintiä. Rekisteröitymisvelvoite ei koske toimijoita, jotka harjoittavat ainoastaan lemmikkieläinruokien vähittäiskauppaa. Alkutuotannon toimijaksi rekisteröitymisestä on kerrottu internet-sivuilla <https://www.evira.fi/elaimet/rehut/rehualan-toiminta/viljelijat-ja-kotielaintuottajat/>. Myös alkutuotannon osalta on joitakin poikkeuksia rekisteröitymisvelvoitteesta.

Osa rehualan toimijoista tulee rekisteröinnin **lisäksi** hyväksyä rehuhygieniasetuksen mukaisesti. Hyväksymisvelvoite liittyy tiettyjen rehun lisäaineiden valmistukseen, käyttöön esiseosten, erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen tai rehuseosten valmistuksessa sekä em. rehujen markkinoille saattamiseen tai laitoksiin, jotka saattavat markkinoille rehukäyttöön kasviöljyistä tai sekoiterasvoista saatuja tuotteita asetuksen (EU) 225/2012 mukaisesti. Jos erityisravinnoksi tarkoitettujen rehujen valmistuksessa käytetään A tai D-vitamiinia, kuparia, seleeniä tai lisäaineasetuksen liitteen 1 kohdan 4 d alakohdassa tarkoitettuja muita eläintuotantoon vaikuttavia lisäaineita yli 100-kertaisena pitoisuutena kyseisen lisäaineen täysrehussa vahvistettuun pitoisuuteen verrattuna, tulee laitoksen, jossa valmistus tapahtuu, olla hyväksytty. Puhdistuskäsittelylaitoksilta edellytetään hyväksyntää Euroopan parlamentin ja neuvosto asetuksen 767/2009 mukaisesti.

Lomake A tulee täyttää mieluiten sähköisessä muodossa. Ennen lomakkeen täyttämistä kannattaa tutustua määritelmiin tämän täyttöohjeen lopussa sekä ohjeessa mainittuihin säädöksiin <https://www.evira.fi/elaimet/rehut/lainsaadanto/>.

Jos toimija valitsee suomenkielisen lomakkeen, merkitään asiakas rekisteriin suomenkieliseksi ja vastaavasti ruotsinkielisen lomakkeen valinnut asiakas merkitään ruotsinkieliseksi.

Rehuhygieniasetuksen mukaisesta hyväksyntämenettelystä on kerrottu tarkemmin <https://www.evira.fi/elaimet/rehut/rehualan-toiminta/rehualan-toiminnan-aloittaminen/rehuhygieniasetuksen-mukainen-hyvaksyminen/>.

Muutosilmoitukset

Jos rekisteröidyn rehualan toimijan lomakkeella A antamiin tietoihin on tullut muutoksia, tulee muuttuneet tiedot ilmoittaa samalla lomakkeella. Muutosilmoituksessa tulee aina ilmoittaa yrityksen nimi ja asiakasnumero. Evira on ilmoittanut toimijalle asiakasnumeron kirjeellä tai sähköpostilla rekisteröinnin jälkeen. Sen voi myös tarkistaa Eviran julkaisemasta luettelosta rehualan toimijoista.

Jos muutos koskee esimerkiksi vain kohdan 1. perustietoja, voidaan yrityksen nimen ja asiakasnumeron lisäksi merkitä vain muuttuneet tiedot, esim. yhteyshenkilö, puhelinnumero ja sähköpostiosoite. Lisätietoihin kohtaan 4. kannattaa merkitä, että muita muutoksia ei ole tapahtunut. Jos toiminnoissa tai tuotetyypeissä on tapahtunut muutoksia, merkitään selvyyden vuoksi kohtaan 2. kaikki ne toiminnot ja tuotetyypit, jotka muutoksen jälkeen ovat voimassa. Samoin jos lomakkeen kohdissa 3. on tapahtunut muutoksia, tulee muutoksen jälkeen voimassa olevat tiedot ilmoittaa kokonaisuudessaan.

Lomakkeen lisätiedoissa voi ilmoittaa muutoksen ajankohdan myös etukäteen. Lisätiedoissa voi kertoa esimerkiksi arviot mahdollisten uusien tuotetyyppien vuosittaisista valmistus- tai tuotantomääristä. Myös pidemmistä tuotantokatkoksista voi ilmoittaa lisätiedoissa.

Jos yritys lopettaa kaiken rehualan toiminnan, tulee tehdä lopetusilmoitus lomakkeella D. Jos yrityksen nimi muuttuu, joutuu Evira rekisteröimään toimijan uudelleen. Tässä tapauksessa täytetään lomake A uuden yrityksen nimellä ja lopetusilmoitus lomakkeella D vanhan yrityksen nimellä. Lomakkeet on julkaistu Eviran internet-sivuilla <https://www.evira.fi/elaimet/rehut/rehualan-toiminta/lomakkeet/>.

1. Perustiedot

Kaikki toimijat täyttävät kohdan 1. Yrityksen nimi ilmoitetaan siinä muodossa, kun se on rekisteröity Yritys- ja yhteisötietojärjestelmään tai kaupparekisteriin. Jos yrityksellä on laitoksia tai toimipisteitä eri osoitteissa, ilmoitetaan yksilöivä tieto Osasto/Laitos-kentässä. Evira lähettää rehuvalvontaan liittyvän postin ensisijaisesti lomakkeessa ilmoitetulle yhteyshenkilölle. Jos yrityksellä on erikseen postiosoite, käyntiosoite ja laskutusosoite/verkkolaskuosoite, tulee ne kaikki ilmoittaa.

2. Rehuhygieniasäätöasetuksen mukainen rekisteröinti

Toiminnot ja tuotetyypit

Kaikki toimijat täyttävät kohdan 2. Merkitse rasti kaikkien niiden toimintojen kohdalle, jotka kuvaavat laitosta ja kaikkien niiden tuotetyyppien kohdalle, joita laitos valmistaa, välittää, jakelee, tuo maahan, vie, varastoi tai kuljettaa. Rehun valmistajalla on yleensä käytössään tilat raaka-aineiden ja valmiiden rehujen varastointiin. Toimijan ei tarvitse tällaisessa tapauksessa rekisteröityä varastointiliikkeenä. Rehun valmistukseksi katsotaan myös rehun pakkaaminen. Erityisravinnoksi tarkoitetuilla rehuilla on erityinen ravitsemuksellinen tarkoitus ja rehujen käyttötarkoitusten luettelosta on säädetty komission direktiivissä 2008/38/EY.

Puhdistuskäsittelylaitoksella tarkoitetaan laitosta, joka puhdistaa sellaista rehua, jossa haitallisten aineiden enimmäispitoisuus on ylittynyt direktiiviin 2002/32/EY liitteeseen 1 verrattuna, ns. detoksifikaatiolaitos. Laitos, joka käsittelee rehua salmonellan tuhoamiseksi, ei ole puhdistuskäsittelylaitos. Teknologisten lisäaineiden ryhmään m kuuluvien lisäaineiden (aineet, joilla vähennetään mykotoksiinikontaminaatiota: aineet, joilla voidaan estää tai vähentää mykotoksiinien absorptiota, edistää niiden erittymistä tai muuttaa niiden vaikutustapaa) käyttö ei myöskään ole tässä tarkoitettua puhdistuskäsittelyä.

Tuotetyyppi valitaan sen mukaan, mille eläimelle kyseessä oleva rehu on tarkoitettu tai mille eläimelle se todennäköisesti päätyy. Tuotetyypillä voidaan antaa myös muuta lisätietoa rehusta. Jos esimerkiksi säkitetään kauraa hevosen rehuksi, tulee rastittaa kohta Q eli elintarviketuotantoeläinten rehut. Sivutuotteiden luokka ilmenee esim. kaupallisista asiakirjoista ja mahdollisista pakkausmerkinnöistä. Elintarviketuotantoeläinten ruokintaan saa käyttää ainoastaan luokkaan 3 kuuluvia sivutuotteita (esim. hera, kalajauho). Lääkerehuja saavat valmistaa ja saattaa markkinoille vain erikseen hyväksytyt toimijat ja tuotetyyppi Z on tarkoitettu vain hyväksytyille lääkerehujen valmistajille ja markkinoille saattajille.

Merkitse rastilla ne sivutuoteluokat, joihin kuuluvia rehuaineita laitos valmistaa tai käyttää rehuseosten valmistuksessa.

3. Lisätietoja asetuksen (EU) N:o 225/2012 mukaan hyväksyttävistä laitoksista

Tämän kohdan täyttävät ainoastaan asetuksen 225/2012 mukaan hyväksyttävät raakakasviöljyn jalostajat, rasvahappoja öljykemiallisesti valmistavat laitokset, biodieselin valmistajat ja rasvoja sekoittavat laitokset merkitsemällä rastin asianomaisen laitostyyppin ja tarvittaessa sivutuoteluokan kohdalle. Asetus 225/2012 edellyttää hyväksyntää vain sellaisilta laitoksilta, jotka saattavat markkinoille rehuja.

4. Lisätietoja

Lisätiedoissa pyydetään antamaan tarkempia tietoja rehuista, esimerkiksi eläinlajeista, joille rehut on tarkoitettu, sekä arvioita vuosittaisista valmistus- ja/tai tuontimääristä. Jos kyse on rehun lisäaineiden tai rehuaineiden valmistuksesta, ilmoita lisätiedoissa mistä rehuaineesta tai rehun lisäaineesta on kysymys. Evira käyttää tietoja riskiperusteisen näyteenotto- ja laitosvalvontasuunnitelman pohjana. Jos muu kuin alkutuotannon toimija valmistaa rehuja ainoastaan omistamiensa tuotantoeläinten ruokintaan, katsotaan toiminta vähäriskisemmäksi kuin valmistus johon liittyy myös rehun myyntiä tai toimituksia. Esimerkiksi rypsiä puristava maatila voi käyttää kaiken rypsipuristeen omien tuotantoeläintensä ruokintaan. Samoin valmistus, joka on pelkkää pakkausta, katsotaan muuta valmistusta vähäriskisemmäksi.

Rehuhygieniasäätöasetuksen tarkoittamat yhteisön ohjeet on julkaistu

http://ec.europa.eu/food/safety/animal-feed/feed-hygiene/guides-good-practice/index_en.htm

ja Eviran arvioimat kansalliset hyvän käytännön ohjeet on lueteltu

<https://www.evira.fi/yhteiset/omavalvonta/hyvan-kaytannon-ohjeet/>.

Kohta jätetään tyhjäksi, jos yrityksellä ei ole käytössään toimialan hyväksymää laadunohjausjärjestelmää, rehuhygieniasetuksen tarkoittamaa yhteisön ohjetta tai kansallista ohjetta tai standardia.

Lomakkeen palautus

Ilmoituksen rekisteröintiä varten voi toimittaa Eviraan joko postitse tai sähköpostin liitteenä. Lomake tulee allekirjoittaa. Sähköpostista tulee käydä selkeästi ilmi, että lähettäjänä on sama yritys, jolle rekisteröintiä haetaan. Toimija vastaa siitä, että tiedot ovat lomakkeella oikein. Posti- ja sähköpostiosoitteet ovat lomakkeen lopussa. Evira lähettää toimijalle postitse tai sähköpostilla ilmoituksen rekisteröinnistä, jossa ilmoitetaan asiakasnumero. Rehulain mukainen toimijoiden rekisteröinti on maksullista. Maksusta säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa Elintarviketurvallisuusviraston maksullisista suoritteista. Muutosilmoituksen käsittelystä ei peritä maksua eikä ilmoituksen käsittelystä lähetetä erillistä ilmoitusta.

SIVUTUOTEASETUKSEN MUKAINEN REKISTERÖINTI

Sivutuoteasetuksen eli Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 1069/2009 ja maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 1193/2011 mukaisesti viranomaisen tulee rekisteröidä tietyt laitokset ja toimijat. Sivutuoteasetus koskee muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen sivutuotteiden terveystuotteita. Rekisteröitäviä laitoksia ovat keräyskeskukset, rehusekoittamot, tilarehustamot ja kuljetusliikkeet. Osa sivutuotteiden kanssa toimivista laitoksista tulee sivutuoteasetuksen mukaisen rekisteröinnin **sijaan** hyväksyä sivutuoteasetuksen mukaisesti. Tällaisia laitoksia ovat käsittelylaitokset, lemmikkieläinten ruokia valmistavat laitokset ja väliasteen laitokset. Vaikka näiltä ei edellytetä rekisteröitymistä sivutuoteasetuksen mukaan, niin niiden tulee kuitenkin tehdä ilmoitus rekisteröintiä varten rehuhygieniasetuksen mukaisesti silloin, kun tuotteet päätyvät eläinten rehuun. Kaikkien sivutuoteasetuksen mukaisesti rekisteröitävien rehualan toimijoiden tulee täyttää lomake S, jolla em. toimijat voivat rekisteröityä sekä rehuhygieniasetuksen mukaisesti ja hakea tarvittaessa hyväksyntää sivutuoteasetuksen mukaisesti. Aluehallintovirasto hyväksyy väliasteen laitokset. Myös sivutuoteasetuksen mukaan rekisteröitävien toimijoiden tulee tarvittaessa hakea hyväksyntää rehuhygieniasetuksen mukaisesti lomakkeella C. Sivutuoteasetuksen mukaisesta hyväksyntämenettelystä on kerrottu tarkemmin <https://www.evira.fi/yhteiset/elaimista-saatavat-sivutuotteet/laitosten-ja-toimijoiden-hyvaksynta-ja-rekisterointi/>.

Yhteenveto sivutuoteasetuksen mukaisten rehualan toimijoiden ja tilarehustamojen rekisteröinnistä ja hyväksynnästä

LAITOSTYYPPI	REHUHYGIENIA-ASETUS		SIVUTUOTEASETUS	
	rekisteröinti	hyväksyntä	rekisteröinti	hyväksyntä
Keräyskeskus, luokka 2 ja 3	X		X	
Rehusekoittamo	X		X	
Tilarehustamo			X	
Varastointilaitos, johdettujen tuotteiden varastointi käytettäväksi rehuna	X			
Väliasteen laitos	X			X
Käsittelylaitos, luokka 2 ja 3	X			X
Lemmikkieläintenruokia valmistava laitos	X			X
Kuljetusliikkeet	X		X	

Edellä mainittuja sivutuoteasetuksen mukaan rekisteröitäviä tai hyväksyttäviä toimijoita ja alkutuotannon toimijoita lukuun ottamatta kaikkien muiden rehualan toimijoiden (mukaan lukien maitoalan laitokset ja maitopohjaisten sivutuotteiden jakelijat) tulee tehdä ilmoitus rekisteröintiä varten rehuhygieniasetuksen nojalla lomakkeella A. Viljelijät, kotieläintuottajat ja muut alkutuotannon toimijat rekisteröityvät rehualan toimijoiksi lomakkeella F <https://www.evira.fi/elaimet/rehut/rehualan-toiminta/lomakkeet/>.

Määritelmät

Rehun lisäaineella tarkoitetaan aineita, mikro-organismeja tai valmisteita, rehuainetta ja esiseoksia lukuun ottamatta, jotka tarkoituksellisesti lisätään rehuihin tai veteen ja joilla on tiettyjä lisäaineasetuksessa määritellyjä vaikutuksia (yksi tai useampi seuraavista vaikutuksista: vaikuttaa suotuisasti rehun ominaisuuksiin,

eläintuotteiden ominaisuuksiin, akvaariokalojen tai häkkilintujen väriin, täyttää eläinten ravitsemuksellisia tarpeita, vaikuttavat suotuisasti eläintuotannon ympäristövaikutuksiin, eläintuotantoon, eläinten tuotokseen, tai hyvinvointiin, saa aikaan kokkidiostaattisen tai histomonostaattisen vaikutuksen). Luettelo hyväksytyistä rehun lisäaineista on julkaistu

http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/feedadditives/comm_register_feed_additives_1831-03.pdf

Esiseoksilla tarkoitetaan rehun lisäaineiden seoksia taikka yhden tai useamman rehun lisäaineen sekä kantaja-aineina käytettävien rehuaineiden tai veden seoksia, joita ei ole tarkoitettu välittömästi eläinten ruokintaan.

Rehuaineella tarkoitetaan rehuseosten valmistukseen tai esiseosten kantaja-aineeksi tarkoitettua taikka sellaisenaan tai jalostuksen jälkeen eläinten ruokintaan käytettäväksi tarkoitettua kasviperäistä tuotetta ja eläinperäistä tuotetta tuoreena tai säilöttynä ja niiden teollista johdannaista sekä rehuseosten valmistukseen tai esiseosten kantaja-aineeksi tarkoitettua orgaanista tuotetta ja epäorgaanista tuotetta, joka voi sisältää myös lisäaineita. Rehuaineluettelo:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ%3AL%3A2013%3A029%3A0001%3A0064%3AFI%3APDF>,

rehuaineluettelon muutos:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017R1017&qid=1498628186583&from=en>.

Rehuseoksella tarkoitetaan vähintään kahdesta rehuaineesta koostuvaa seosta, joka on tarkoitettu eläinten ruokintaan täysrehuna tai täydennysrehuna ja riippumatta siitä, sisältääkö se lisäaineita.

Erityisravinnoksi tarkoitettulla rehulla tarkoitetaan rehua, joka voi tyydyttää jonkin erityisen ravitsemuksellisen tarkoituksen tietyn koostumuksensa tai valmistusmenetelmänsä vuoksi ja eroaa siten selvästi tavanomaisesta rehusta.

Lääkerekhulla tarkoitetaan eläinlääkkeen tai eläinlääkkeiden ja rehun sekoitusta, joka on valmistettu markkinoille saattamista varten valmiiksi ja tarkoitettu sellaisenaan eläimille syötettäväksi sairautta parantavien tai ehkäisevien tai muiden lääkkeellisten ominaisuuksiensa vuoksi.

Rahtisekoittajalla tarkoitetaan rehualan toimijaa, joka valmistaa rehuseoksia siirrettävällä mylly- ja sekoituslaitteistolla.

Sisämarkkinatuojalla tarkoitetaan yritystä, joka tuo Suomeen rehun lisäaineita, esiseoksia, rehuaineita tai rehuseoksia toisesta EU-jäsenvaltiosta.

Maahantuojalla ja kolmasmaaedustajalla tarkoitetaan yritystä, joka tuo rehuja Suomeen suoraan EU:n ulkopuolisesta maasta.

Viejällä tarkoitetaan yritystä, joka vie rehuja Suomesta suoraan EU:n ulkopuoliseen maahan.

Puhdistuskäsittelylaitoksella laitosta, joka puhdistaa sellaista rehua, jossa haitallisten aineiden enimmäispitoisuus on ylittynyt.

Lemmikkieläimellä tai lemmikillä tarkoitetaan sellaiseen eläinlajiin kuuluvaa muuta kuin elintarviketuotantoeläintä, jota ruokitaan, kasvatetaan tai pidetään mutta ei tavallisesti käytetä ihmisravinnoksi yhteisössä.

Elintarviketuotantoeläimellä tarkoitetaan eläintä, jota ruokitaan, kasvatetaan tai pidetään ihmisravinnoksi tarkoitettujen elintarvikkeen tuotantoa varten, mukaan luettuina eläimet, joita ei käytetä ravinnoksi, mutta jotka kuuluvat sellaiseen eläinlajiin, jota yleensä käytetään yhteisössä ihmisravinnoksi. Hevonen on elintarviketuotantoeläin.

Varastointiliikkeellä tarkoitetaan varastointipalveluja tarjoavaa rehualan toimijaa, joka varastoi rehuja, myös erillistä varastoa tai varastointilaitosta.

Kuljetusliikkeellä tarkoitetaan kuljetuspalveluja tarjoavaa rehualan toimijaa.

Rehusekoittamalla tarkoitetaan toimijaa, joka valmistaa turkiseläinten, tarhakoirien tai kalansyötiksi kasvatettujen toukkien ruokintaan tarkoitettua rehua myyntiä, välitystä tai jakelua varten.

Tilarehustamolla tarkoitetaan toimijaa, joka valmistaa tai käsittelee rehua turkiseläinten, tarhakoirien tai kalansyötiksi tarkoitettujen toukkien ruokintaan vain samassa eläintenpitopaikassa käytettäväksi.

Keräyskeskuksella tarkoitetaan laitosta, joka myyntiä, välitystä tai jakelua varten käsittelee tiettyjä sivutuotteita turkiseläinten, tarhakoirien, eläintarhaeläinten tai kalansyötiksi kasvatettujen toukkien rehun raaka-aineena tai rehuna käytettäväksi.

Käsittelylaitoksella tarkoitetaan laitosta, joka käsittelee sivutuotteita jollain sivutuoteasetuksen mukaisella vakiokäsittelymenetelmällä.

Lemmikkieläinten ruokia valmistavalla laitoksella tarkoitetaan laitosta, joka valmistaa sivutuotteista lemmikkieläinten rehua.

Lisätietoja: Essi Palonen, puh. 040 179 5074, essi.palonen@evira.fi
Marja Turunen, puh. 040 838 0214, marja.turunen@evira.fi
Hanna Laatio, puh. 0400 656 265, hanna.laatio@evira.fi (sivutuotetoimijat)